

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КЛІНІЧНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ ПОРУШЕННІ
ДІЯЛЬНОСТІ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ТА ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 23

мова навчання: українська

Розробник(и):

Балаж Марія Степанівна, наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, balazhms@gmail.com;
Вітомський Володимир Володимирович наук з фізичного виховання та спорту, викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії, vitomskiyvova@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема отримання теоретичних знань з основ кардіології та пульмонології. Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС. Основні теми: Фізична терапія та ерготерапія при: порушенні діяльності серцево-судинної системи; інфаркті міокарда; хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності; гіпертонічній хворобі; вроджених вадах серця. Фізична терапія та ерготерапія при: порушенні діяльності дихальної системи; захворюваннях легень (бронхіт, пневмонія, емфізема легень, плеврит, бронхіальна астма, пневмосклероз, бронхоектатична хвороба, туберкульоз легень).

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences defined by the educational and professional program, in particular obtaining theoretical knowledge in the basics of cardiology and pulmonology. Discipline - 4 ECTS credits. Main topics: Physical therapy and ergotherapy for: cardiovascular system dysfunction; myocardial infarction; chronic forms of coronary heart disease and chronic heart failure; hypertension; congenital heart defects. Physical therapy and ergotherapy for: impaired respiratory system activity; lung diseases (bronchitis, pneumonia, pulmonary emphysema, pleurisy, bronchial asthma, pneumosclerosis, bronchiectasis, pulmonary tuberculosis). The final grade is formed taking into account the results of the current control, credit and examination.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема отримання теоретичних знань з клінічного реабілітаційного менеджменту при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем.

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	16	0	40	0	64	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Терапевтичні вправи»; «Преформовані фізичні чинники»; «Пропедевтика внутрішніх хвороб»; «Клінічній реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів»; «Внутрішні та хірургічні хвороби».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього			
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи	12	2	4	6	-	-	-	-
Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при інфаркті міокарда	12	2	4	6	-	-	-	-
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності	12	2	4	6	-	-	-	-
Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гіпертонічній хворобі	12	2	4	6	-	-	-	-
Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах	14	2	6	6	-	-	-	-

серця								
Тема 6. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи	18	2	6	10	-	-	-	-
Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях легень: бронхіт, пневмонія, емфізема легень, плеврит	22	2	6	14				
Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях легень: бронхіальна астма, пневмосклероз, бронхоектатична хвороба, туберкульоз легень	18	2	6	10				
Всього годин:	120	16	40	64	-	-	-	-

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.

Загальні відомості про порушенні діяльності серцево-судинної системи.

Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.

Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.

Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при інфаркті міокарда

Алгоритм заходів фізичної терапії при інфаркті міокарда.

Алгоритм заходів ерготерапії при інфаркті міокарда.

Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності

Алгоритм заходів фізичної терапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.

Алгоритм заходів ерготерапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.

Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гіпертонічній хворобі

Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі

Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі

Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця

Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі

Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі

Тема 6. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях легень: бронхіт, пневмонія, емфізема легень, плеврит

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіті

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при пневмонії та плевриті

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при емфізема легень

Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях легень: бронхіальна астма, пневмосклероз, бронхоектатична хвороба, туберкульоз легень

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіальній астмі, пневмосклерозі

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхоектатичній хворобі

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при туберкульозі легень

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи	1. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.	2	-
	2. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.	2	-
Тема 2. Клінічний реабілітаційний	3. Алгоритм заходів фізичної терапії при інфаркті	2	-

менеджмент при інфаркті міокарда	міокарда.		
	4. Алгоритм заходів ерготерапії при інфаркті міокарда.	2	-
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності	5. Алгоритм заходів фізичної терапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.	2	-
	6. Алгоритм заходів ерготерапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.	2	-
Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гіпертонічній хворобі	7. Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі	2	-
	8. Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі	2	-
Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця	9. Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі	2	-
	10. Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі	4	-
Тема 6. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи	11. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.	4	-
	12. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.	2	-
Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях легень: бронхіт, пневмонія, емфізема легень, плеврит	13. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіті	2	-
	14. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при пневмонії та плевриті	2	-
	15. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при емфізема легень	2	-

Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях легень: бронхіальна астма, пневмосклероз, бронхоектатична хвороба, туберкульоз легень	16. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіальній астмі, пневмосклерозі	2	-
	17. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхоектатичній хворобі	2	-
	18. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при туберкульозі легень	2	-
Всього годин:		40	-

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи	1. Підготовка реферату та презентації за темою проблемних питання застосування сучасних методики фізичного тестування при захворюваннях ССС	4	-
	2. Підготовка до практичного заняття з теми 1.	2	-
Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при інфаркті міокарда	3. Анотування інформаційних джерел стосовно ускладнень інфаркту міокарда	4	-
	4. Підготовка до практичного заняття з теми 2.	2	-
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності	5. Складання алгоритму застосування заходів фізичної терапії для хворих із ішемічною хворобою серця	4	-
	6. Підготовка до практичного заняття з теми 3	2	-

Тема 4. . Клінічний реабілітаційний менеджмент при гіпертонічній хворобі	7. Анотування інформаційних джерел стосовно застосування заходів фізичної терапії та ерготерапії при гіпертонічній хворобі серця із переважно застійною серцевою недостатністю	4	-
	8. Підготовка до практичного заняття з теми 4	2	-
Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця	9. Анотування інформаційних джерел стосовно застосування заходів фізичної терапії та ерготерапії при транспозиції магістральних судин	4	-
	10. Підготовка до практичних занять з теми 5	2	-
Тема 6. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи	11. Підготовка реферату та презентації за темою проблемних питання застосування сучасних методики фізичного тестування при порушеннях діяльності дихальної системи	4	-
	12. Складання алгоритму застосування заходів фізичної терапії та ерготерапії при ХОЗЛ	4	-
	13. Підготовка до практичного заняття з теми 6	2	-
Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях легень: бронхіт, пневмонія, емфізема легень, плеврит	14. Анотування інформаційних джерел стосовно застосування заходів фізичної терапії та ерготерапії при негоспітальній пневмонії III категорії	6	
	15. Складання алгоритму заходів фізичної терапії та ерготерапії при емфіземі легень	6	
	16. Підготовка до практичного заняття з теми 7	2	
Тема 8. Клінічний реабілітаційний	17. Складання алгоритму заходів фізичної терапії та	4	

менеджмент при захворюваннях легень: бронхіальна астма, пневмосклероз, бронхоектатична хвороба, туберкульоз легень	ерготерапії при бронхіальній астмі		
	18. Анотування інформаційних джерел стосовно застосування заходів фізичної терапії та ерготерапії при туберкульозі легень	4	
	19. Підготовка до практичного заняття з теми 8	2	
Всього годин:		64	-

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування набутих студентами теоретичних знань про епідеміологію нозологічних форм захворювань серцево-судинної та дихальної систем; знання основних механізмів розвитку кардіологічної та пульмонологічної патології; клінічні форми та ознаки основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем завдяки:

знанням: етіології захворювань серцево-судинної та дихальної систем, патогенезу захворювань серцево-судинної та дихальної систем, клінічних форм та ознак захворювань серцево-судинної та дихальної систем, сучасних підходів до профілактики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

умінням: визначати клінічний діагноз хворого, охарактеризувати поняття про основні захворювань серцево-судинної та дихальної систем, розкривати етіопатогенетичні механізми основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем, класифікувати основні захворювання серцево-судинної та дихальної систем, оцінювати стан хворого, надавати рекомендації з первинної та вторинної профілактики захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності серцево-	Експрес-контроль. Тестування.	5

судинної системи.		
2. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.	Експрес-контроль. Тестування.	5
3. Алгоритм заходів фізичної терапії при інфаркті міокарда.	Експрес-контроль. Тестування.	5
4. Алгоритм заходів ерготерапії при інфаркті міокарда.	Експрес-контроль. Тестування.	5
5. Алгоритм заходів фізичної терапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.	Експрес-контроль. Тестування.	5
6. Алгоритм заходів ерготерапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.	Експрес-контроль. Тестування.	5
7. Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі	Експрес-контроль. Тестування.	5
8. Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі	Експрес-контроль. Тестування.	5
9. Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі	Експрес-контроль. Тестування. Презентації.	10
10. Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі	Експрес-контроль. Тестування. Презентації.	10
11. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.	Експрес-контроль. Тестування.	5
12. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.	Експрес-контроль. Тестування.	5
13. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіті	Експрес-контроль. Тестування.	5
14. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при пневмонії та плевриті	Експрес-контроль. Тестування.	5
15. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при емфізема легень	Експрес-контроль. Тестування.	5
16. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіальній астмі, пневмосклерозі	Експрес-контроль. Тестування.	5
17. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхоектатичній хворобі	Експрес-контроль. Тестування.	5
18. Алгоритм заходів фізичної терапії	Експрес-контроль.	5

та ерготерапії при туберкульозі легень	Тестування.	
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Критерії оцінювання:

1. За участь у лекційному занятті студент отримує 1 бал.

2. Усна відповідь на питання практичного заняття оцінюється у 5 балів: 5 балів – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей. 3 бали – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 2 бали – студент, який невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок. 1 бал – студент, який не приймає участь в обговоренні питань на занятті. 0 балів – студент відсутній на занятті.

3. Виконання самостійної роботи, що підготував студент оцінюється у 5 балів: 5 балів отримує студент, який повністю розкрив тему самостійної роботи, використовував основну і додаткову літературу. Проявив самостійність і творчий підхід. Матеріал подано логічно і своєчасно. 4 бали отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно, можливо не своєчасно. 3 бали одержує студент, який тему самостійної роботи розкрив не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 2 бали одержує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. Матеріал подано не своєчасно. 1 бал – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 балів – студент повідомлення не підготував.

4. Реферати чи ессе студентів оцінюються у 5 балів. 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Реферат чи ессе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. 4 бали – тема розкрита, матеріал подано відповідно пунктам плану, використано запропоновані джерела інформації. Інколи спостерігається порушення логіки. Реферат чи ессе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – лише простежується спроба підійти до написання реферату чи ессе самостійно і творчо. Однак план реферату чи ессе не досконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – реферат чи ессе написані нашвидку, фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема розкрита частково. Під час захисту студент оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – реферат чи ессе написані фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема не розкрита. Під час захисту студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – реферат чи ессе не написані і не захищені.

5. Комп'ютерна презентація студентів оцінюються у 5 балів: 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді. 4 бали – простежується творчий підхід при підготовці презентації. Тема повністю розкрита, матеріал подано послідовно. Інколи спостерігається порушення логіки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час презентації студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Студент не повністю розкрив тему, вивчено недостатню кількість джерел інформації. Під час презентації студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – презентація підготовлена нашвидку, фрагментарно. Відзначений не самостійний підхід до виконання. Тема розкрита частково. Під час презентації студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – презентація підготовлена фрагментарно. Тема не розкрита. Під час презентації студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – презентація не підготовлена.

Екзаменаційні вимоги:

1. Загальні відомості про порушенні діяльності серцево-судинної системи.

2. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.
3. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.
4. Алгоритм заходів фізичної терапії при інфаркті міокарда.
5. Алгоритм заходів ерготерапії при інфаркті міокарда.
6. Алгоритм заходів фізичної терапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.
7. Алгоритм заходів ерготерапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.
8. Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі
9. Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі
10. Алгоритм заходів фізичної терапії при гіпертонічній хворобі
11. Алгоритм заходів ерготерапії при гіпертонічній хворобі
12. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.
13. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.
14. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіті
15. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при пневмонії та плевриті
16. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при емфізема легень
17. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіальній астмі, пневмосклерозі
18. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхоектатичній хворобі
19. Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при туберкульозі легень

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Заболевания сердца и реабилитация. Под.ред. М.Л. Поллока, Д.Х. Шмидта. К.: Олимпийская литература, 2000. 402с.
2. Хроническое заболевания вен нижних конечностей. за ред. О.А.Владимирова. Київ, 2010. 102с.
3. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних форм. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2011. 314с.
4. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання. Львів, 2012. 192 с.
5. Кардиореабілітація. Под ред. Г.П. Арутюнова. М.2013. 336 с.
6. Кардиореабілітація: практическое руководство. Под ред.. Дж. Ниебауера; пер. с англ. М.: Логосфера, 2012. 328 с.
7. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Вінниця: Нова книга, 2009. 784 с.
8. Рекомендации по реабилитации при заболеваниях органов дыхания. К.: Олимпийская литература, 2010. 192 с.
9. Реабилитация при заболеваниях сердечно-сосудистой системы. Под ред. И.Н. Макаровой. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. 304 с.

10. Реабилитация при заболеваниях сердца и суставов. С. М. Носков, В. А. Маргазин, А. Н. Шкробко и др. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. 640 с.

11. Рекомендации по реабилитации при заболеваниях сердца. [научн. ред. Д. Котко; пер. с англ. Г. Гончаренко]. К.: Олимпийская литература, 2011. 240 с.

Додаткова література:

1. Козырева О.В. Физическая реабилитация. Лечебная физкультура. Кинезитерапия. Учебный словарь – справочник. Москва: Советский спорт, 2010. 280с.

2. Бирюков А.А. Массаж: Учебник для институтов физической культуры. А.А. Васичкин. М. : Физкультура и спорт, 2003. 432 с.

3. Дубровский В.И. ЛФК. М.: Владос, 2004. 623 с.

4. Милюкова И.В., Евдокимова Т.А. Полная энциклопедия лечебной гимнастики. СПб.: Сова. М.: Эскмо, 2003. 512с.

5. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. К.: Олан, 2004. 559с.

6. Теория и методика физического воспитания. Под общей ред. Т.Ю. Круцевич. К.: Олимпийская литература, 2003. в 2-х т.

7. Гусева И.Г., Осадчая Т.Ю. Физиотерапевтические методы реабилитации. Учебное пособие для студентов-реабилитологов институтов физического воспитания и спорта. Луганск. 2002. 178с.

8. Медицинская реабилитация. Под.ред. В.А. Епифанова. М.: Прогресс-информ, 2005. 326с.

9. Пархотик И.И. Дието- и кинезитерапия. К.: ДСТ ЛТД, 2005. 104с.

10. Попов С.Н. Лечебная физическая культура. Учебник для институтов физической культуры. М.: Физкультура и спорт, 2007. 608с.

Електронні ресурси:

1. <http://www.booksmed.com/>

2. <http://ukrcardio.org/>

3. <http://www.consilium-medicum.com.ua/cm/>

4. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/advanced>

5. <http://www.strazhesko.org.ua/advice>

6. <http://www.who.ch>

7. <http://www.nlm.nih.gov>

8. <http://healthgate.com>,

9. <http://www.kfinder.com>

10. <http://php.silverplatter.com>

11. <http://www.accesspub.com>

12. <http://BioMedNet.com>

13. <http://www.healthweb.org>

14. <http://www.pslgroup.com>

15. <http://www.healthgate.com>

16. <http://www.mdconsult.com>

17. www.rmj.net

18. <http://www.riada.kiev.ua/>

19. <http://imedic.kiev.ua/lechebnyj-massazh>

20. <http://slidan.com/tochechniy/>

21. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/85-massazh-dcp>

22. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/83-massazh-krivoshee>
23. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/80-banochnyj-massazh>
24. <http://vipbook.info/nauka-i-ucება/medicina/32934-lakunichev-lechebnyj-massazh.html>
25. http://www.fizioterapiya.info/?page_id=318
26. <http://www.gippokrat.by/catalog/bolezni/fizioterapiya/uvch-terapiya.html>